

T.C. MANAMA BÜYÜKELÇİLİĞİ
TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ
BAHREYN MOBİLYA SEKTÖRÜ RAPORU

1. GİRİŞ

Bahreyn küçük bir ülke olmakla beraber alım gücü yüksek bir nüfusa sahiptir. Bu nüfusun lüks mobilya talebi güçlüdür. Ülkede nüfusunun yarıya yakını yabancı işçiler oluşturduğundan orta kalite mobilyaya da ayrıca talep vardır. Bahreyn'in mobilyada kendi üretimi az olduğu için ihtiyacın büyük kısmı ithalat ile karşılanmaktadır.

Piyasada Çin ve Malezya gibi Uzak Doğu ülkelerinin payı yüksektir. Diğer taraftan Türk mobilyaları bu ürünlerden kalitesi ile ayrılmaktadır. Piyasada Türk mobilyalarının kalite imajı iyidir ve uygun fiyata kaliteli ürünler olarak beğenilmektedir. Yine de Türkiye'nin Bahreyn'e mobilya ihracatı hala potansiyelinin çok altındadır.

2. BAHREYN

2.1 Siyasi, Demografik, Ekonomik Görünüm

Bahreyn, 1,5 milyon nüfusuyla ve 778 km² yüz ölçümüyle Körfez'in en küçük ülkesidir. Ancak, Orta Doğu ve Afrika standartları düşünüldüğünde oldukça zengindir ve tüketici talebi güçlüdür. Nüfusun 712,4 bini yani, %47,4'ü Bahreyn vatandaşı Araplardır. Kalan nüfusun büyük kısmı Hintli, Pakistanlı ve Bangladeşlilerden oluşmaktadır. Batılı göçmen çalışanlar da oranı daha az olmakla birlikte mevcuttur. Ülke nüfusunun %73,7'si Müslümanlardan, %9,3'ü Hristiyanlardan, %0,1'i Musevilerden ve kalanı Hindu, Budist ve diğer dinlerin mensuplarından oluşmaktadır.

Ülke, 1971 yılında İngiltere'den bağımsızlığını kazanmıştır. Ülkenin ilk Emiri İsa Bin Salman Al Halifa'dır. Şeyh İsa'nın 1999 yılında ölümünden sonra yerine oğlu Hamad Bin İsa Al Halifa geçmiştir. Şeyh Hamad, 2002 yılında ülkenin rejimini anayasal monarşi olarak değiştirmiş, Kral unvanı almış ve aşamalı bir siyasi reform ve serbestleşme sürecini başlatmıştır. 2002 yılında kurulan yeni sistem iki kamaralı bir parlamento sistemidir. Temsilciler meclisi 4 yılda bir seçimle gelmektedir. Şura Konseyi ise doğrudan Kral tarafından atanmaktadır ve güçleri daha fazladır. Temsilciler Meclisi kanun önerebilmekte fakat kanun çıkaramamaktadır. Diğer taraftan bütçede değişiklik yapma ve reddetme hakkına sahiptir.

Ülkenin resmi dili Arapça'dır. Ancak ülkenin yarısından fazlasını yabancılar oluşturmakta ve İngilizce çok yaygın olarak konuşulmaktadır. Hintli, Bangladeşli ve Pakistanlı nüfusun oranının çok yüksek olması sebebiyle Urduca, Hintçe ve Bangladeş dilleri de yaygın konuşulan diller arasındadır.

Tablo 1: Ekonominin Genel Yapısı

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
GSYH (Cari milyon ABD Doları)	32.235	35.474	37.652	38.467	34.729	39.104	41.057	42.867
GSYH (Cari milyon Bahreyn Dinarı)	12.120	13.338	14.157	14.464	13.058	14.703	15.437	16.118
Kişi Başı GSYH (\$, Satın Alma Gücü Paritesiyle)	44.834	47.486	49.392	52.234	50.567	53.128	55.15	57.039
Reel GSYH % Değişim Oranı (sabit fiyatlarla)	3,6	4,3	1,8	1,8	-4,9	2,2	4,1	3,1

Kaynak: Büyüme oranları gerçekleştirmeleri Bahreyn Maliye ve Milli Ekonomi Bakanlığı, GSYH sektör payları Economist Intelligence Unit, diğerleri IMF World Economic Outlook Veri Tabanı. 2021-2023 rakamları IMF tahminidir.

Korona salgını başlamadan önce Bahreyn'in milli geliri 2019 yılı itibarıyla 38,5 milyar ABD dolarına varmıştı. 2018 yılında bu rakam 37,6 milyar dolar seviyesindeydi. Satın alma gücü paritesiyle kişi başına milli gelir 2019 yılında yaklaşık 52,2 bin ABD dolarına denk gelmekteydi. 2017 yılında %4,3 olarak gerçekleşen GSYH artışı 2018 yılında bütçe ve cari denge sorunları sebebiyle %1,8 seviyesinde gerçekleşmişti. 2019 yılında da reel GSYH büyüme oranı %1,8 oranında kalmıştı.

Bahreyn 2020 yılında korona virüs etkisiyle oluşan talep düşüşünden bütün ülkeler gibi olumsuz etkilenmiştir. İlaveten, petrol fiyatlarının çok düşmüş olması bütçe gelirlerinin %70'i petrol ve ürünleri ihracatından geldiği için ülkeyi olumsuz etkilemiştir. Bahreyn Bölgenin önemli turizm merkezlerindedir ve korona virüs salgını sebebiyle turizmde de çok ciddi gelir kayıpları yaşanmıştır. Ülkenin milli geliri 2020 yılında %4,9 oranında küçülmüştür. 2021 yılında korona salgının ülkede bir ölçüde kontrol altına alınması ve petrol fiyatlarının artması sebebiyle ekonomi toparlanmaya başlamış; milli gelir %2,2 oranında büyümüştür.

IMF'nin dünya ekonomisine ilişkin 2022 yılı büyüme oranı tahmini %4,4 ve 2023 yılı tahmini ise %3,8'dir. Yine IMF, Ortadoğu ve Orta Asya ülkeleri için 2022 büyüme tahminini %4,3 ve 2023 büyüme tahminini %3,6 olarak açıklamıştır. IMF Bahreyn ekonomisinin 2022 büyüme oranını %3,3 olarak tahmin ederken Bahreyn Maliye ve Ulusal Ekonomi Bakanlığı ülkenin 2022 yılı GSYH büyümesine ilişkin tahminini %4,1 olarak açıklamıştır.

2.2 Dış Ticaret Politikası, Dış Ticaret Yapısı, Ticari İlişkileri ve Türkiye ile İkili Ticaret

Bahreyn'in ticaret rejimi liberaldir. Gümrük vergisi oranları düşüktür. Ülke Dünya Ticaret Örgütü üyesidir ve Türkiye ile arasında halihazırda herhangi bir tercihli ticaret anlaşması olmadığından Türkiye'ye MFN tarife oranlarını uygulamaktadır. Bahreyn KİK (Körfez İşbirliği Konseyi-Gulf Cooperation Council-GCC) üyesi olarak bu Konseyin üyeleri arasındaki gümrük birliği gereği üye olmayan ülkelere Konseyin ortak gümrük tarifelerini uygulamaktadır. Buna göre, temel gıda maddeleri ve ilaçlar dışındaki malların tamamına yakının ithalatında uygulanan gümrük vergisi oranı % 5'tir (428 adet temel gıda ve ilaç ise gümrük vergisinden muaftır).

Bahreyn AB ile ekonomik ilişkilerini KİK çerçevesinde yürütmekte ve AB-KİK Serbest Ticaret Anlaşması görüşmelerinde aktif rol oynamaktadır. KİK içinde ekonomik bütünleşmenin süratle kurulmasını savunmaktadır. Türkiye'nin Körfez Ülkeleriyle daha önce başlanmış olan STA görüşmeleri son yıllarda yaşanan siyasi sorunlar sebebiyle durmuştur.

Pan-Arab Serbest Ticaret Alanı (PAFTA ya da GAFTA), Arap Ülkeleri arasındaki en önemli ekonomik hareketlerden birisi olup; 1998 yılından beri 17 Arap Ülkesi (S. Arabistan, Bahreyn, Mısır, Irak, Ürdün, Kuveyt, Lübnan, Libya, Fas, Umman, Katar, Sudan, Suriye, Tunus, BAE, Yemen, Filistin)

arasında Arap Ortak Pazarı hedefine yönelik çalışmalar yapmaktadır. Üye ülkeler arasında serbest ticaret anlaşması uyarınca karşılıklı ticarete gümrük vergi oranları sıfırlanmıştır.

Bahreyn, KİK haricindeki diğer ülkelerle olan ekonomik ilişkilerini de geliştirme arayışındadır. Bu amaçla özellikle Güneydoğu Asya ülkelerine yönelik ekonomik ve ticari açılım politikalarını son yıllarda hızlandırmıştır. Bu çerçevede, Doğu ve Güneydoğu Asya (Hindistan, Pakistan, ÇHC, Tayland, Filipinler, Malezya ve Singapur) ülkeleriyle yakın ilişkiler geliştirilmesi ve ekonomik işbirliğinin hukuki zeminini oluşturacak anlaşmaların tamamlanması için çaba göstermektedir. Bahreyn'in Singapur ile STA'sı vardır.

Bahreyn, 2006 yılında ABD ile Serbest Ticaret Anlaşması imzalayan ilk Körfez ülkesi olmuştur. Özellikle ülkenin ithalatında ve ihracatında ABD'nin önemi büyüktür. İthalatta Çin, Suudi Arabistan'dan sonra ikinci sıradadır; tekstil, giyim, mobilya, oyuncak gibi sektörlerde önemli pazar payına sahiptir. Teknolojik ürünlerde ise ABD pazara hâkimdir.

Tablo 2: Dış Ticaret

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mal İhracatı (FOB, milyon dolar)	12.785	15.376	18.044	18.117	14.085	22.400	17.601
Mal İthalatı (FOB, milyon dolar)	-13.588	-16.076	-19.110	-18.589	-15.536	-17.500	-17.490
Dış Ticaret Dengesi (milyon dolar)	-804	-700	-1066	-471	-1451	4900	112
Cari Denge (milyon dolar)	-1.493	-1.450	-2435	-794	-3245	2600	-1078
Cari Denge/GSYH (%)	-4,6	-4,1	-6,5	-2,1	-9,3	6,7	-1,0

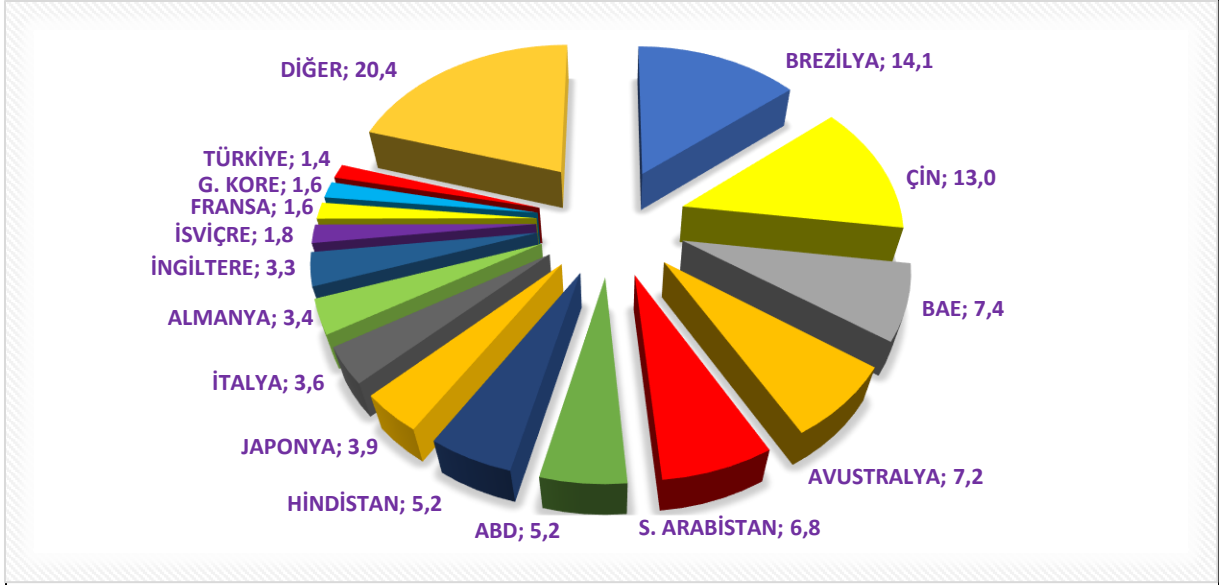
Kaynak: Economist Intelligence Unit ve IMF World Economic Outlook

Bahreyn'in dış ticareti genellikle fazla veren bir görünümdeydi. Ancak, 2016, 2017 ve 2018 yıllarında petrol fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle sırasıyla 804 milyon, 700 milyon ve 1 milyar dolar dış ticaret açığı verilmişti. 2019 yılında ise ihracat 18,1 ve ithalat yaklaşık 18,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmişti; 471 milyon dolar dış ticaret açığı verilmişti. Bahreyn'de 2016 ve 2017 yıllarında cari açığın GSYH'ya oranı da sırasıyla %4,6 ve %4,1 gibi büyük oranlara ulaşmıştı. 2018 yılında 2,4 milyar dolar cari açık verilmişti; cari açık GSYH'nın %6,5'ine ulaşmıştı. Cari açığın GSYH'ya oranı ise 2019 yılında önemli oranda düşerek %2,1 civarında gerçekleşmiştir. Ancak 2020 yılında korona virüs krizinin etkisiyle cari açık çok yüksek oranda artmış, GSYH'nın %9,3'üne ulaşmıştır.

2021 yılında ise ihracattaki yüksek oranlı artışların, petrol ve alüminyum fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle GSYH'nın %6,7'sine ulaşan cari fazla verilmiştir. Bahreyn'in cari hesabı 2020 yılındaki 3,24 milyar dolar açıktan 2021 yılında 2,6 milyar dolar fazlaya dönmüştür. Bahreyn'in toplam ihracatı 2020 yılında 14,1 milyar dolar iken 2021 yılında %59 oranında artarak 22,4 milyar dolara çıkmıştır. Petrol ihracatı %67,4 artışla 9,9 milyar dolara çıkarken petrol dışı ihracat %52,9 artışla 12,4 milyar dolara ulaşmıştır. İthalat daha düşük oranda, %23,1 artmış ve 17,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bahreyn'in petrol dışı ithalatında 2021 yılı itibarıyla en büyük paya %14,1 ile Brezilya sahiptir. Onu %13 payıyla Çin, %7,4 payıyla BAE, %7,2 payıyla Avustralya, %6,8 payıyla Suudi Arabistan izlemektedir. Türkiye %1,4 payıyla 15. sıradadır. Bahreyn istatistiklerine göre Türkiye'nin ülkeye ihracatı 201,5 milyon dolardır. Türkiye istatistiklerine göre ise 2021 yılında ülkeye ihracatımız 173,2 milyon dolar seviyesindedir.

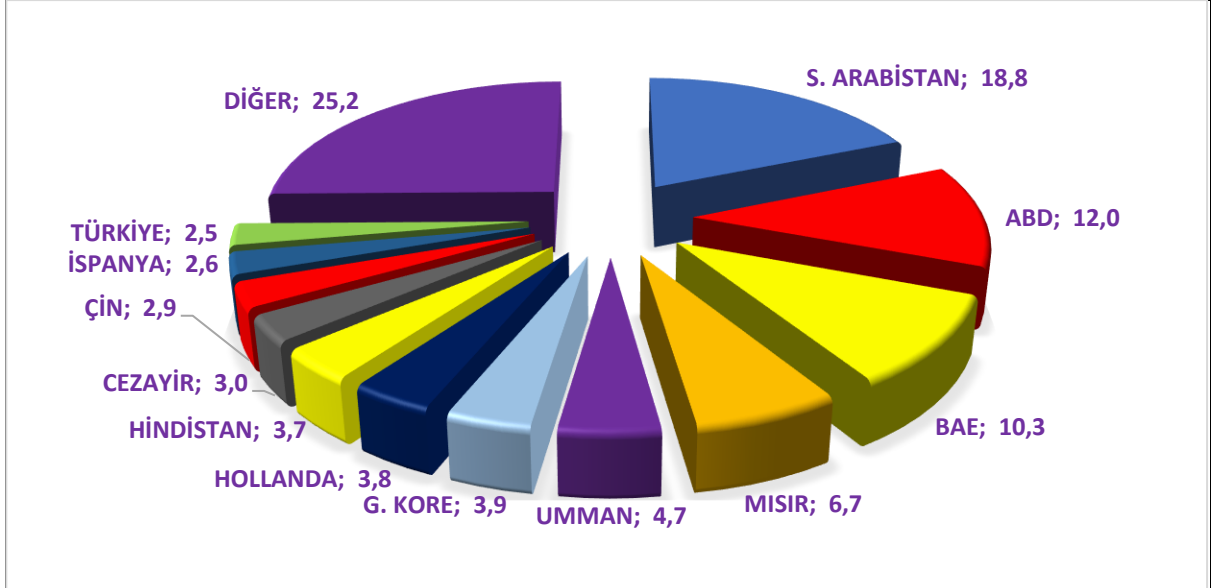
Grafik 1 : Bahreyn'in Petrol Dışı İthalatındaki Başlıca Ülkeler (2021 itibariyle % pay)

Kaynak: Bahrain Open Data Portal

Grafik 2'de Bahreyn'in 2021 yılında petrol dışı ihracatındaki başlıca ülkeler görülmektedir. En yüksek payı %18,8 ile Suudi Arabistan alırken, onu %12 payıyla ABD, %10,3 payıyla BAE, %6,7 payıyla Mısır ve %4,7 payıyla Umman izlemektedir. Türkiye %2,5 payıyla 12. sıradadır. Bahreyn istatistiklerine göre 2021 yılında Türkiye'nin Bahreyn'den ithalatı 267 milyon dolarken, Türkiye istatistiklerine göre bu rakam 360,5 milyondur.

Grafik 2 : Bahreyn'in Petrol Dışı İhracatındaki Başlıca Ülkeler (2021 itibariyle % pay)

Kaynak: Bahrain Open Data Portal

Türkiye'nin Bahreyn ile 2003 yılından bu yana ikili ticareti Tablo 3'te görülmektedir. Türkiye Bahreyn ile ticaretinde genellikle fazla vermektedir; 2003 yılından 2020 yılına kadar sadece 3 yılda, 2006, 2007 ve 2014 yıllarında dış ticaret açığı verilmiştir. 2018 yılında ihracatta %31,3, ithalatta %0,05 artış yaşanmıştır. 2018 yılında dış ticaret fazlası 112 milyon dolara yaklaşmıştır. İhracattaki bu artış 2010 yılından sonra gözlemlenen en yüksek artıştır. 2019 yılında 2018 yılına göre ihracatta %10,8 düşüş,

ithalatta ise %2,7 artış yaşanmıştır. 2020 yılında ise Bahreyn'e ihracatımız %24,5 oranında ve ithalatımız %7,2 oranında azalmıştır. 2021 yılında ise ihracatımız %14,1 azalırken ithalatımız %102,6 oranında artmıştır.

Tablo 3: Türkiye-Bahreyn İkilili Dış Ticareti

Yıl	İhracat \$ / Bin	İhracat Değişim %	Genel İhracata Oranı %	İthalat \$ / Bin	İthalat Değişim %	Genel İthalata Oranı %	Hacim \$ / Bin	Denge \$ / Bin
2003	28.856	70,4	0,06	15.173	-20,1	0,02	44.029	13.683
2004	54.416	88,6	0,09	18.101	19,3	0,02	72.517	36.315
2005	41.915	-23,0	0,06	18.929	4,6	0,02	60.844	22.987
2006	35.303	-15,8	0,04	44.852	136,9	0,03	80.155	-9.549
2007	76.651	117,1	0,07	119.423	166,3	0,07	196.074	-42.772
2008	308.223	302,1	0,23	95.516	-20,0	0,05	403.740	212.707
2009	113.712	-63,1	0,11	24.289	-74,6	0,02	138.001	89.423
2010	172.024	51,3	0,15	71.682	195,1	0,04	243.706	100.342
2011	160.418	-6,7	0,12	111.454	55,5	0,05	271.872	48.965
2012	208.520	30,0	0,14	158.922	42,6	0,07	367.442	49.597
2013	199.065	-4,5	0,13	172.478	8,5	0,07	371.543	26.587
2014	204.085	2,5	0,13	294.342	70,7	0,12	498.428	-90.257
2015	225.296	10,4	0,16	104.471	-64,5	0,05	329.766	120.825
2016	193.281	-14,2	0,14	127.780	22,3	0,06	321.061	65.500
2017	227.469	17,7	0,14	186.751	46,2	0,08	414.221	40.718
2018	298.704	31,3	0,18	186.842	0,0	0,08	485.546	111.862
2019	266.453	-10,8	0,15	191.813	2,7	0,09	458.266	74.639
2020	201.643	-24,3	0,12	177.923	-7,2	0,08	379.567	23.720
2021	173.163	-14,1	0,08	360.513	102,6	0,13	533.676	-187.350

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

3. MOBİLYA SEKTÖRÜ

3.1 Pazar Hakkında Genel Bilgi

Bahreyn, yüksek alım gücüne sahip nüfusun etkisiyle mobilya talebi güçlü bir pazardır. Ülkenin Körfez Bölgesi'nin önemli turizm merkezlerinden biri olması sebebiyle oteller, mobilyalı evler ve pansiyonlar kaynaklı talep de güçlüdür. Lüks mobilyadan orta kalite/fiyat ürünlere kadar her segmentten mobilya için talep vardır. Orta kalite/fiyat ürünler gelir seviyesi daha düşük olan yabancı işçilere hitap etmektedir.

Lüks segmentte İtalyan mobilyaları daha çok ilgi görürken, orta/düşük fiyat segmentinde Çin, Malezya gibi Uzak Doğu ülkelerinin ağırlığı hissedilmektedir. Türk mobilyaları ise çok yüksek olmayan fiyatlarla yüksek kalite sağlamasıyla ilgi görmektedir. Piyasada hemen her üründe, bu arada mobilyada da Türk malı imajı gayet iyidir.

Bahreyn'in 2021 yılı itibariyle mobilya ithalatı yaklaşık 129,2 milyon dolar değerindedir. Yine 2021 yılı itibariyle Bahreyn'e mobilya ürünleri ihracatımız 12 milyon dolar değerinde olup, bu rakam Bahreyn'in mobilya ithalatında %10,8 civarı pazar payına denk gelmektedir. 2020 yılında Türkiye'nin Bahreyn mobilya pazarındaki payı %9,5'tu; 1,3 puanlık önemli bir pazar kazancı yaşanmıştır. Yine de

henüz Bahreyn'e ihracatımız potansiyelinin çok altındadır. Türkiye hemen her çeşit mobilyada dünya piyasalarında önemli rekabet gücüne sahiptir.

3.2 Yerel Sektör/Endüstri/Üretim

Bahreyn sanayi üretimi alüminyum, demir-çelik, petro-kimya gibi ağır sanayilere dayalı küçük bir ülke ada ülkesidir. Küçük ada ekonomilerinde ölçek sorunları sebebiyle bütün sanayi dallarında üretim alt yapıları kurmak mümkün olamamaktadır. Esasen Bahreyn Körfez Bölgesi'nin ekonomisinin petrolden en çok çeşitlendirmeyi başarmış; küçük bir adada önemli ağır sanayi tesisleri kurmuştur. Ayrıca başta İslami finansman ve turizm olmak üzere çeşitli hizmet sektörlerinde başarılar elde etmiştir. Ancak ülkede tekstil, giyim, mobilya gibi hafif sanayi sektörlerinde üretim oldukça düşüktür. Yine de mobilya sanayi girdileri üreten firmalarımız da Bahreyn'e halihazırda ihracat yapmaktadır ve mobilya aksam ve parçaları Bahreyn'e en çok ihraç ettiğimiz mobilya ürünleri arasında 8. sıradadır. Diğer taraftan bitmiş ürün mobilyalar için daha büyük bir potansiyel bulunmaktadır.

Bahreyn Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı sanayi sayımına göre Bahreyn'de mobilya imalatı ile uğraşan firma sayısı 30'dur. Bunlar ağırlıklı olarak ahşap mobilya, alüminyum mobilya ve mutfak mobilyaları alanlarında faaliyet göstermektedir. Firmalar büyük ölçekli değildir. Çok büyük kısmının çalışan sayısı 0-50 arasındadır; 30 mobilya üretim tesisinden sadece 6'sının çalışan sayısı 50'yi geçmektedir.

Diğer taraftan ülkede çok sayıda mobilya ithalatçısı faaliyet göstermektedir. Gerek üretici, gerek ithalatçı firmaların listeleri Ticaret Müşavirliğimizden edinilebilir.

3.3 Sektöre Yönelik Tarifeler, İç Vergiler, Gümrük Uygulamaları, Ödeme ve Teslim Şekilleri

Bahreyn'de dış ticaret rejimi harmonize sisteme bağlıdır. Gümrük oranları ad valorem (katma değer üzerinden) olarak hesaplanmaktadır. Uygulanan gümrük vergilerinin oranları gümrük mevzuatına dayalı olarak belirlenir. Ülkede ithalat ve ihracatın tamamen serbest olarak yapılması amaçlanmaktadır. Bir kaç kalem dışında ticaret rejiminde ithalatı yasaklanan ürün yoktur.

İthalata ilişkin ödemeler akreditif, mal mukabili ödeme veya vesaik mukabili ödeme şeklinde olabilmektedir. İthalatçı ile ihracatçı firmanın anlaşmasından sonra malların gümrüklere gelmesini müteakip ithalatçı mal beyanında bulunup, gerekli belgeleri tevdi edip, ödenecek gümrük vergilerini yatırarak malı ithal eder. Bahreyn'de sermaye transferi, kar ve ücretlerden de herhangi bir vergi tahsil edilmemektedir. Yurt içinde serbestçe döviz bozdurulabildiği gibi yurt dışına döviz transferinde de herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

İthalat işlemleri esnasında Gümrük İdarelerince;

- Gümrük beyannamesi,
- 3 nüsha halinde fatura,
- İhracatçıdan ithalatçıya (Bahreyn'de geçerli ticaret sicili sahibi) teslimat notu,
- Taşıma acentasının teslim siparişi,
- 2 nüsha halinde mal beyanı,
- Menşe şahadetnamesi,
- Sigorta poliçesi,
- Konşimento (2 nüsha),
- İthalatı denetime tabi bir ürüne ilgili devlet kurumundan ithalat izin belgesi,
- Banka alındısı,
- Şayet ürünün nihai varış yeri bir başka KİK ülkesiyse, istatistiksel amaçlı bildirim formu,

belgeleri talep edilmektedir.

Gümrük işlemlerinin tamamlanabilmesi için gümrük beyanmesinin doldurulması ve gerekli diğer belgelerin ilgili gümrük birimine ibrazı gerekmektedir. Bu aşamadan sonra sırasıyla,

- İstatistik Ofisi
- İthalat/ihracat kontrol ofisi,
- Gümrük vergisi hesaplanması,
- Gümrük vergisi veznesi,
- Eşyanın gümrük beyanmesine uygunluğunun kontrol edilmesi,
- İthalatın tamamlanması işlemleri yapılmaktadır.

Bahreyn'in ithalatta uyguladığı gümrük vergilerine ve HS kodu bazında alınması gereken izin ve sertifikalara aşağıdaki sayfadan ulaşılabilir (izin ve sertifika adları Arapça olarak yer alıyor; kopyalayıp "google translate"e veya diğer otomatik çeviri programlarına atılabilir):

<https://bahraincustoms.gov.bh/en/tariff-finder>

Ülkede KDV, ilk kez 1 Ocak 2019'dan itibaren uygulamaya geçmiştir ve oranı %5 olarak belirlenmiştir. 1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla ise KDV oranı %10'a yükseltilmiştir.

Bahreyn'in ticaret rejimi liberaldir. Tarife oranları düşüktür. Bir kaç istisna dışında ürünlerin tamamına yakınına %5 gümrük vergisi uygulanmaktadır. Firmalarımızdan ülkenin bürokrasisi, gümrük işlemleri, gümrüklerde yapılan muamele vs. hakkında şikâyet gelmemektedir. Bahrain Gümrük İdaresi, ayrıca ticareti kolaylaştırıcı önlemler almaya çalışmakta, otomasyonu sürekli artırmaktadır; gümrük işlemlerinin çevrimiçi yapılabilmesine başlanmıştır.

3.4 Sektörde İthalata Yönelik Tarife Dışı Uygulamalar

KİK Gümrük Birliği üyesi ülkeler standartlar açısından birleşik/ortak standart uygulaması için çalışmaktadırlar. Bu alanda mesafe alınmakla birlikte, üye ülkeler arasında uygulamada henüz tam bir birlik sağlanamamıştır. Hâlihazırda her bir ülke ya kendi ulusal standardını ya da KİK standartlarını (Gulf Standards Organization-GSO) uygulamaktadır.

Bahreyn standartları, ilgili teknik komiteler tarafından ulusal ihtiyaçları (güvenlik, kalite ve amaca uygunluk) karşılamaya yönelik bir şekilde hazırlanmaktadır. Bahreyn'deki standartlar çoğunlukla mevcut uluslararası standartların ya da KİK'in veya KİK üyesi bir ülkenin standartlarının adaptasyonu olarak ortaya çıkmaktadır. Bahreyn'de standartların geliştirilmesinde iki temel ilke göz önüne alınmaktadır: i) O konuda KİK standardı varsa ayrı bir Bahreyn standardı geliştirilmez, ii) Ticaret engelleri yaratacak yeni bir Bahreyn standardı geliştirilmez.

Standartlarla ilgili kuruluş Bahreyn Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Bahreyn Test ve Metroloji Genel Müdürlüğü'dür (TMD) :

<https://www.moic.gov.bh/en/OurServices/Pages/Standardization-And-Metrology-Services.aspx>

Bahreyn'in uyguladığı standartların metinlerine aşağıdaki sayfadan ulaşılabilir:

<https://bsmd.moic.gov.bh/store/?lang=en>

Ülkede standartlarla ilgili mevzuatı da yapan kuruluş Bahreyn Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı altında Bahreyn Test ve Metroloji Müdürlüğü (Bahrain Testing and Metrology Directorate) dür.

Bahreyn'e yapılan ithalat, yasak veya kısıtlı olan az sayıda ürünler dışında serbest bir rejime tabidir. Türkiye'ye karşı mobilya ürünlerinde herhangi bir anti-damping soruşturması, telafi edici vergi uygulaması vs. yoktur. Bahreyn Dünya Ticaret Örgütü tarafından kararlaştırılan tüm uygulamaları eksiksiz yerine getirmekte ve bu konuda bölge ülkeleri arasında öncülük etmektedir.

Heritage Foundation tarafından her yıl yayımlanan "Ekonomik Özgürlük Endeksi"nin 2022 raporuna göre Bahreyn, 177 ülke arasında en özgür 74. ekonomi olarak belirtilmiştir (Türkiye 107. sırada). Bahreyn bu performansı ile KİK ülkeleri arasında BAE ve Katar'dan sonra üçüncü sırada yer almıştır; Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki 14 ülke içinde ise 4. sıradadır. Endeks ülkeleri dört geniş kategoride değerlendirmektedir: hukukun üstünlüğü (mülkiyet hakları, yönetimin dürüstlüğü, yargı etkinliği); devletin büyüklüğü (hükümet harcamaları, vergi yükü, mali sağlık); düzenleyici etkinlik (iş özgürlüğü, çalışma özgürlüğü, parasal özgürlük) ve açık piyasalar (ticaret özgürlüğü, yatırım özgürlüğü, mali özgürlük).

Arap Ligi'nin Arap İdari Kalkınma Örgütü (ARADO) tarafından BAE hükümetiyle işbirliği içinde düzenlenen Arap Hükümetleri Mükemmeliyet Ödülleri kapsamında Bahreyn İçişleri Bakanlığı Gümrük Müdürlüğü, "Ticareti Kolaylaştırmak için Ekonomik ve Gümrük Bilgilerinin Yönetilmesi" (Ofoq) projesiyle En İyi Arap Hükümeti Kalkınma Girişimi ödülüne layık görülmüştür.

3.5 Sektörel Dış Ticaret

Bahreyn'in 2021 yılı itibarıyla mobilya ithalatı yaklaşık 129,2 milyon dolar değerindedir. Bu rakam 2020 yılında 121,6 milyon dolar ve 2019 yılında 125 milyon dolardır. 2020 yılında yaşanan %2,8'lik düşüş büyük ölçüde korona salgını kaynaklıdır. 2021 yılında Bahreyn'de salgının büyük ölçüde kontrol altına alınmasıyla mobilya talebi de artmış, sektör ithalatı 2020 yılına göre %6,2 oranında artarak 2019 yılındaki seviyesini de geçmiştir. 2021 yılında en çok oturmaya mahsus mobilyalar, yatak odasında kullanılan mobilyalar, mutfak dolapları, büro mobilyaları ithalatı artmıştır.

Tablo 4'te Bahreyn'in en çok ithal ettiği ilk 40 mobilya sektörü ürünündeki ithalat değerleri 2020 ve 2021 yılları karşılaştırmalı olarak verilmiştir.

Tablo 4: Bahreyn'in En Çok İthal Ettiği İlk 40 Mobilya Ürünü (2020-2021)

GTIP	Ürün Adı	İthalat 2020	İthalat 2021	%Değ
94016100	Ahşap iskeletli içi doldurulmuş oturmaya mahsus diğer mobilyalar	20.414.984	24.840.026	21,7
94036090	Ahşap diğer mobilyalar	22.326.441	20.365.642	-8,8
94035090	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar	8.123.760	10.547.796	29,8
94032090	Diğer metal mobilyalar	10.032.894	10.393.080	3,6
94039000	Diğer mobilyalara ait aksam, parçalar	9.124.934	5.777.669	-36,7
94013000	Yüksekliği ayarlanabilen oturmaya mahsus döner koltuk ve sandalyeler	6.002.733	5.370.800	-10,5
94017190	Metal iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar	3.833.245	4.879.933	27,3
94034010	Ahşap hazır mutfak üniteleri-mutfak dolapları	2.776.667	3.877.808	39,7
94035020	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar-graproplar	4.453.637	3.860.586	-13,3
94038900	Diğer maddelerden diğer mobilyalar	2.859.053	3.691.278	29,1
94035010	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar, bütün	2.625.480	3.514.569	33,9

94033090	Yazihanelerde kullanılan türde ağaç mobilyalar	4.910.411	3.420.909	-30,3
94037000	Plastik maddelerden diğer mobilyalar	2.319.471	2.541.285	9,6
94017990	Metal iskeletli oturmaya mahsus diğer mobilyalar	2.153.705	2.436.076	13,1
94031090	Yazihanelerde kullanılan türde metal mobilyalar	2.081.063	2.406.923	15,7
94016900	Ahşap iskeletli içi doldurulmamış oturmaya mahsus diğer mobilyalar	1.638.266	2.126.032	29,8
94029090	Tıp, cerrahi, dişçilikte kullanılan mobilya, masa, karyola vb. aksam/parçalar	2.790.559	2.070.534	-25,8
94033010	Büro için ahşap yazı masaları	1.597.278	2.022.142	26,6
94034020	Mutfaklarda kullanılan türde ahşap mobilyalar	1.777.558	1.755.113	-1,3
94018090	Oturmaya mahsus diğer mobilyalar	1.111.931	1.708.643	53,7
94034090	Mutfaklarda kullanılan türden diğer ahşap mobilyalar	1.931.020	1.657.074	-14,2
94029010	Tıp, cerrahi, dişçilikte kullanılan mobilya, masa, karyola vb. aksam/parçalar	2.889.736	1.377.174	-52,3
94014000	Yatak haline getirilebilen oturma mobilyası (kamp ve bahçe için hariç)	794.651	1.090.540	37,2
94036010	Yemek odaları ve oturma odaları için ahşap mobilyalar	1.092.163	964.354	-11,7
94019000	Oturmaya mahsus mobilyaların aksam, parçaları	935.330	838.562	-10,3
94032050	Diğer metal mobilyalar	732.830	636.317	-13,2
94032020	Diğer metal mobilyalar-elbiselikler	485.694	568.414	17,0
94036040	Diğer ahşap mobilyalar-lavabo altı dolapları	505.773	562.726	11,3
94018019	Oturmaya mahsus diğer mobilyalar	625.984	511.770	-18,2
94018011	Oturmaya mahsus diğer mobilyalar-plastik çerçeveli bebek sandalyeleri	330.713	463.879	40,3
94021090	Dişçi/berber koltukları vb. koltuklar ve aksam, parçaları	190.561	403.797	111,9
94032010	Diğer metal mobilyalar-gardroplar	493.455	367.633	-25,5
94031010	Yazihanelerde kullanılan türde metal mobilyalar-masalar	557.905	304.407	-45,4
94021020	Berber koltukları vb. koltuklar ve aksam, parçaları	117.304	214.740	83,1
94036030	Mağazalarda kullanılan türden ahşap mobilyalar-duvar dolapları	374.860	188.735	-49,7
94038200	Bambudan diğer mobilyalar	147.744	176.006	19,1
94036020	Kıyafet yerleştirmek için ahşap mobilyalar	62.343	145.969	134,1
94033020	Yazihanelerde kullanılan türde ağaç mobilyalar-tekerlekli masalar	143.448	143.064	-0,3
94017920	Metal iskeletli bebek yürütücüleri	35.012	132.072	277,2

94017110	Metal iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar	529.052	126.597	-76,1
----------	--	---------	---------	-------

Kaynak: Bahrain Information and e-Government Authority Open Data Portal

Bahreyn'in 2021 yılında en çok ithal ettiği ilk 15 mobilya ürününde pazardaki ilk 5 ülkeden ve Türkiye'den ithalat değerleri Tablo 5'te yer almaktadır. Bahreyn'in en çok ithalat ettiği ilk 15 mobilya ürününün dördü hariç tamamında Türkiye piyasadaki ilk 5 tedarikçi arasındadır. İlk 5 tedarikçi arasında yer almadığı "yüksekliği ayarlanabilen oturmaya mahsus döner koltuk ve sandalyeler" de 9. sıradaki, "diğer maddelerden diğer mobilyalar" da 8. sıradaki, "diğer mobilyalara ait aksam, parçalar" ile "yazıhanelerde kullanılan türde metal mobilyalar" da 6. sıradaki en büyük tedarikçidir.

Türkiye, "yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar-bütün" de %48,6 gibi çok yüksek bir payla pazar lideridir. "Ahşap iskeletli içi doldurulmuş oturmaya mahsus diğer mobilyalar" ile "plastik maddelerden diğer mobilyalar" da Çin'den sonra ikinci en büyük tedarikçi, "yazıhanelerde kullanılan türde ağaç mobilyalar" da ise ABD'nden sonra ikinci en büyük tedarikçidir.

Piyasadaki en büyük rakiplerin, Çin, İtalya, İspanya, Birleşik Arap Emirlikleri, Malezya, ABD, Hindistan olduğu görülmektedir.

Tablo 5: Bahreyn'in En Çok İthal Ettiği İlk 15 Mobilya Ürününde Pazardaki İlk 5 Ülke ve Türkiye

GTİP	Madde Adı	İthalat 2021	Pay (%)
94016100	Ahşap iskeletli içi doldurulmuş oturmaya mahsus diğer mobilyalar	24.840.026	
	ÇİN	12.772.682	51,4
	TÜRKİYE	3.187.784	12,8
	İTALYA	2.900.891	11,7
	VİETNAM	1.774.882	7,1
	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	1.250.784	5,0
94036090	Ahşap diğer mobilyalar	20.365.642	
	ÇİN	7.060.504	34,7
	İTALYA	2.585.001	12,7
	POLONYA	1.585.161	7,8
	TÜRKİYE	1.571.175	7,7
	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	915.761	4,5
94035090	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar	10.547.796	
	ÇİN	3.151.843	29,9
	İTALYA	2.182.647	20,7
	MALEZYA	1.501.589	14,2
	TÜRKİYE	1.317.657	12,5
	VİETNAM	607.261	5,8
94032090	Diğer metal mobilyalar	10.393.080	
	ÇİN	5.171.508	49,8
	İTALYA	1.255.299	12,1
	HİNDİSTAN	648.074	6,2
	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	412.249	4,0
	TÜRKİYE	378.065	3,6
94039000	Diğer mobilyalara ait aksam, parçalar	5.777.669	
	İTALYA	1.511.104	26,2
	İSPANYA	583.568	10,1

	POLONYA	324.514	5,6
	ALMANYA	175.292	3,0
	TAYVAN	157.546	2,7
	TÜRKİYE	155.855	2,7
94013000	Yüksekliği ayarlanabilen oturmaya mahsus döner koltuk ve sandalyeler	5.370.800	
	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	2.054.707	38,3
	ÇİN	2.053.745	38,2
	TAYVAN	361.325	6,7
	İTALYA	303.322	5,6
	İSPANYA	105.888	2,0
	TÜRKİYE-9	69.603	
94017190	Metal iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar	4.879.933	
	ÇİN	2.919.890	59,8
	İTALYA	985.194	20,2
	İSPANYA	170.898	3,5
	FRANSA	122.623	2,5
	TÜRKİYE	110.853	2,3
94034010	Ahşap hazır mutfak üniteleri-mutfak dolapları	3.877.808	
	ALMANYA	1.773.371	45,7
	İTALYA	1.198.634	30,9
	ÇİN	458.455	11,8
	İNGİLTERE	107.836	2,8
	TÜRKİYE	94.247	2,4
94035020	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar-grapropalar	3.860.586	
	SUUDİ ARABİSTAN	1.007.584	26,1
	MALEZYA	813.351	21,1
	TÜRKİYE	616.317	16,0
	İTALYA	596.564	15,5
	ÇİN	520.211	13,5
94038900	Diğer maddelerden diğer mobilyalar	3.691.278	
	ÇİN	1.188.644	32,2
	İNGİLTERE	959.905	26,0
	İTALYA	504.453	13,7
	İSPANYA	178.273	4,8
	PORTEKİZ	130.763	3,5
	TÜRKİYE-8	91.210	
94035010	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar, bütün	3.514.569	
	TÜRKİYE	1.706.631	48,6
	ÇİN	941.430	26,8

	MALEZYA	229.387	6,5
	HİNDİSTAN	170.527	4,9
	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	85.551	2,4
94033090	Yazıhanelerde kullanılan türde ağaç mobilyalar	3.420.909	
	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	359.534	10,5
	TÜRKİYE	271.940	7,9
	MALEZYA	172.091	5,0
	TAYLAND	74.855	2,2
	SUUDİ ARABİSTAN	54.356	1,6
94037000	Plastik maddelerden diğer mobilyalar	2.541.285	
	ÇİN	1.073.379	42,2
	TÜRKİYE	278.459	11,0
	HİNDİSTAN	174.747	6,9
	İTALYA	170.144	6,7
	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	150.460	5,9
94017990	Metal iskeletli oturmaya mahsus diğer mobilyalar	2.436.076	
	ÇİN	1.202.957	49,4
	İNGİLTERE	201.594	8,3
	İTALYA	178.427	7,3
	SUUDİ ARABİSTAN	115.904	4,8
	TÜRKİYE	95.349	3,9
94031090	Yazıhanelerde kullanılan türde metal mobilyalar	2.406.923	
	ÇİN	957.757	39,8
	İSPANYA	792.892	32,9
	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	132.782	5,5
	İTALYA	123.841	5,1
	YUNANİSTAN	109.076	4,5
	TÜRKİYE	73.163	3,0

Kaynak: Bahrain Information and e-Government Authority Open Data Portal

3.6 Sektörde Türkiye ile İkili Ticaret

Türkiye'nin Bahreyn'e en çok ihraç ettiği ürünler arasında sigara, ilaçlar, optik cihaz ve aletler, mobilya, hava taşıtları aksam ve parçaları, doğal taşlar gelmektedir. Mobilya sektörü ürünlerinin Bahreyn'e ihracatımızda önemli payı vardır. 2021 yılı itibariyle Bahreyn'e mobilya ürünleri ihracatımız 12 milyon dolar tutarında olup, bu rakam ülkeye toplam ihracatımızın %6,9'una denk gelmektedir. 2020 yılında Bahreyn'e mobilya ürünleri ihracatımız 11,5 milyon dolar değerinde ve toplam ihracatımızın %5,7'si seviyesindeydi. Bahreyn'in mobilya ithalatındaki pazar payımız ise 2021 yılı itibariyle %10,8 civarındadır. Tablo 6'da Türkiye'nin Bahreyn'e en çok ihraç ettiği ilk 40 mobilya sektörü ürünü görülmektedir.

Bahreyn'e en çok ihraç ettiğimiz mobilya sektörü ürünleri ahşap iskeletli oturmaya mahsus mobilyalar, yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar, gardroplar, diğer metal mobilyalar, tıp, cerrahi, dişçilikte kullanılan mobilya, yatak haline getirilebilen oturma mobilyası, plastik maddelerden diğer mobilyalar, yemek odaları ve oturma odaları için ahşap mobilyalar, yazıhanelerde kullanılan türde ağaç mobilyalar olmuştur.

Tablo 6: Türkiye'nin Bahreyn'e En Çok İhraç Ettiği İlk 40 Mobilya Sektörü Ürünü (2020-2021)

GTİP	Ürün Adı	İhracat 2020	İhracat 2021	% Değ.
94016100	Ahşap iskeletli içi doldurulmuş oturmaya mahsus diğer mobilyalar	2.303.134	3.187.784	38,4
94035010	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar-bütün	1.123.023	1.706.631	52,0
94036090	Ahşap diğer mobilyalar	1.841.132	1.571.175	-14,7
94035090	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar	1.249.423	1.317.657	5,5
94035020	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar-gardroplar	434.405	616.317	41,9
94032090	Diğer metal mobilyalar	372.832	378.065	1,4
94029090	Tıp, cerrahi, dişçilikte kullanılan mobilya, masa, karyola vb. aksam/parçalar-diğer	419.163	347.240	-17,2
94014000	Yatak haline getirilebilen oturma mobilyası (kamp ve bahçe için hariç)	404.695	331.461	-18,1
94037000	Plastik maddelerden diğer mobilyalar	205.853	278.459	35,3
94036010	Yemek odaları ve oturma odaları için ahşap mobilyalar	144.264	276.801	91,9
94033090	Yazıhanelerde kullanılan türde ağaç mobilyalar	357.109	271.940	-23,8
94034020	Mutfaklarda kullanılan türde ahşap mobilyalar	198.193	222.334	12,2
94016900	Ahşap iskeletli içi doldurulmamış oturmaya mahsus diğer mobilyalar	185.032	159.291	-13,9
94039000	Diğer mobilyalara ait aksam, parçalar	347.979	155.855	-55,2
94033010	Büro için ahşap yazı masaları	84.710	127.336	50,3
94017190	Metal iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar	140.425	110.853	-21,1
94017990	Metal iskeletli oturmaya mahsus diğer mobilyalar	76.543	95.349	24,6
94034010	Ahşap hazır mutfak üniteleri-mutfak dolapları	34.760	94.247	171,1
94038900	Diğer maddelerden diğer mobilyalar	114.725	91.210	-20,5
94031090	Yazıhanelerde kullanılan türde metal mobilyalar	35.899	73.163	103,8
94013000	Yüksekliği ayarlanabilen döner koltuk-sandalyeler	217.926	69.603	-68,1
94018090	Oturmaya mahsus diğer mobilyalar	305.538	68.150	-77,7
94036040	Diğer ahşap mobilyalar-lavabo altı dolapları	29.865	65.749	120,2
94034090	Mutfaklarda kullanılan türden diğer ahşap mobilyalar	188.461	59.522	-68,4
94018019	Oturmaya mahsus diğer mobilyalar	23.637	54.382	130,1
94021020	Dişçi/berber koltukları vb. koltuklar ve aksam, parçaları-kuaför koltukları	28.011	32.415	15,7
94029010	Tıp, cerrahi, dişçilikte kullanılan mobilya, masa, karyola vb. aksam/parçalar	400.445	31.629	-92,1
94019000	Oturmaya mahsus mobilyaların aksam, parçaları	21.524	28.317	31,6
94031010	Yazıhanelerde kullanılan türde metal mobilyalar-metal masalar	2.536	28.107	1.008,3

94036030	Mağazalarda kullanılan türden ahşap mobilyalar-duvar dolapları	10.781	27.521	155,3
94033030	Yazıhanelerde kullanılan türde ağaç mobilyalar-dosya dolapları	32.484	22.675	-30,2
94032020	Diğer metal mobilyalar-elbiselikler	16.830	21.681	28,8
94032050	Diğer metal mobilyalar	25.495	17.685	-30,6
94033020	Yazıhanelerde kullanılan türde ağaç mobilyalar-tekerlekli masalar	13.436	16.282	21,2
94021090	Dişçi/berber koltukları vb. koltuklar ve aksam, parçaları	4.060	11.948	194,3
94015900	Kamış, sepetçi söğüdü vb. maddelerden oturmaya mahsus mobilyalar	17.628	6.819	-61,3
94017110	Metal iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar	62.383	4.734	-92,4
94031020	Yazıhanelerde kullanılan türde metal mobilyalar-tekerlekli masalar	3.411	4.407	29,2
94032010	Diğer metal mobilyalar-gardroplar	2.338	3.685	57,6
94032030	Metalden laboratuvar tezgahları	-	2.337	

Kaynak: Bahrain Information and e-Government Authority Open Data Portal

Tablo 7’de Türkiye’nin en çok ihraç ettiği ilk 15 mobilya sektörü ürününde Bahreyn piyasasında Türkiye’nin yeri görülmektedir. En çok ihraç ettiğimiz 15 üründen ikisi hariç tamamında Türkiye pazardaki en büyük 5 tedarikçi arasında, dokuzunda ilk 3’tedir. Türkiye ilk 5 tedarikçi arasında olmadığı “Diğer mobilyalara ait aksam, parçalar”da 7. ve “büro için ahşap yazı masaları ” da ise 6. Sıradaki en büyük tedarikçidir. Türkiye “yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar-bütün”de %48,6 payıyla pazar lideridir. Piyasadaki en büyük rakipler Çin, İtalya, Hindistan, Malezya, Polonya, Birleşik Arap Emirlikleri, Vietnam’dır.

Tablo 7: Türkiye’nin En Çok İhraç Ettiği İlk 15 Mobilya Sektörü Ürününde Bahreyn Pazarı ve Türkiye

GTİP	Ürün Adı	İthalat 2021	Pay (%)
94016100	Ahşap iskeletli içi doldurulmuş oturmaya mahsus diğer mobilyalar	24.840.026	
	ÇİN	12.772.682	51,4
	TÜRKİYE	3.187.784	12,8
	İTALYA	2.900.891	11,7
	VIETNAM	1.774.882	7,1
	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	1.250.784	5,0
94035010	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar-bütün	3.514.569	
	TÜRKİYE	1.706.631	48,6
	ÇİN	941.430	26,8
	MALEZYA	229.387	6,5
	HİNDİSTAN	170.527	4,9
	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	85.551	2,4
94036090	Ahşap diğer mobilyalar	20.365.642	
	ÇİN	7.060.504	34,7
	İTALYA	2.585.001	12,7

	POLONYA	1.585.161	7,8
	TÜRKİYE	1.571.175	7,7
	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	915.761	4,5
94035090	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar	10.547.796	
	ÇİN	3.151.843	29,9
	İTALYA	2.182.647	20,7
	MALEZYA	1.501.589	14,2
	TÜRKİYE	1.317.657	12,5
	VIETNAM	607.261	5,8
94035020	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar-gadroplar	3.860.586	
	SUUDİ ARABİSTAN	1.007.584	26,1
	MALEZYA	813.351	21,1
	TÜRKİYE	616.317	16,0
	İTALYA	596.564	15,5
	ÇİN	520.211	13,5
94032090	Diğer metal mobilyalar	10.393.080	
	ÇİN	5.171.508	49,8
	İTALYA	1.255.299	12,1
	HİNDİSTAN	648.074	6,2
	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	412.249	4,0
	TÜRKİYE	378.065	3,6
94029090	Tıp, cerrahi, dişçilikte kullanılan mobilya, masa, karyola vb. aksam/parçalar-diğer	2.070.534	
	ÇİN	394.642	19,1
	İNGİLTERE	391.962	18,9
	TÜRKİYE	347.240	16,8
	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	253.785	12,3
	ALMANYA	217.459	10,5
94014000	Yatak haline getirilebilen oturma mobilyası (kamp ve bahçe için hariç)	1.090.540	
	ÇİN	633.547	58,1
	TÜRKİYE	331.461	30,4
	ROMANYA	58.877	5,4
	HİNDİSTAN	33.740	3,1
	POLONYA	17.158	1,6
94037000	Plastik maddelerden diğer mobilyalar	2.541.285	
	ÇİN	1.073.379	42,2
	TÜRKİYE	278.459	11,0
	HİNDİSTAN	174.747	6,9
	İTALYA	170.144	6,7
	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	150.460	5,9
94036010	Yemek odaları ve oturma odaları için ahşap mobilyalar	964.354	
	İTALYA	579.276	60,1
	TÜRKİYE	276.801	28,7

	PORTEKİZ	44.320	4,6
	FRANSA	25.059	2,6
	HİNDİSTAN	18.316	1,9
94033090	Yazıhanelerde kullanılan türde ağaç mobilyalar	3.420.909	
	ÇİN	1.457.577	42,6
	İTALYA	679.729	19,9
	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	359.534	10,5
	TÜRKİYE	271.940	7,9
	MALEZYA	172.091	5,0
94034020	Mutfaklarda kullanılan türde ahşap mobilyalar	1.755.113	
	ÇİN	1.147.478	65,4
	TÜRKİYE	222.334	12,7
	MALEZYA	213.758	12,2
	İTALYA	82.068	4,7
	VIETNAM	41.350	2,4
94016900	Ahşap iskeletli içi doldurulmamış oturmaya mahsus diğer mobilyalar	2.126.032	
	ÇİN	1.058.903	49,8
	İTALYA	277.610	13,1
	TÜRKİYE	159.291	7,5
	VIETNAM	123.680	5,8
	ENDONEZYA	89.620	4,2
94039000	Diğer mobilyalara ait aksam, parçalar	5.777.669	
	ÇİN	1.571.114	27,2
	İTALYA	1.511.104	26,2
	İSPANYA	583.568	10,1
	POLONYA	324.514	5,6
	ALMANYA	175.292	3,0
	TAYVAN	157.546	2,7
	TÜRKİYE	155.855	2,7
94033010	Büro için ahşap yazı masaları	2.022.142	
	ÇİN	686.481	33,9
	POLONYA	365.059	18,1
	İTALYA	216.993	10,7
	İSPANYA	171.283	8,5
	LİTVANYA	143.162	7,1
	TÜRKİYE	127.336	6,3

Kaynak: Bahrain Information and e-Government Authority Open Data Portal

3.7 Sektörel Pazarda Dağıtım Kanalları

Bahreyn, Bölgenin en önemli lojistik merkezlerindedir. 79 lokasyondan oluşan küresel bir araştırmada dünyadaki en uygun maliyetli dağıtım merkezleri arasında sayılmıştır. Bahreyn'in ana limanı olan Khalifa Bin Salman Limanı'nın yanı sıra Bahreyn Lojistik Bölgesi ve Bahreyn Uluslararası Yatırım Parkı'na da ev sahipliği yapan Hidd bölgesi, DYY Araştırma'nın (Financial Times'in doğrudan yatırımlar alanında uzmanlaşmış bölümü) 'nakliye ve depolama maliyet etkinliği' kategorisinde küresel olarak birinci sırada yer almıştır. Söz konusu araştırma şirketinin "Transport and Warehousing

Locations of the Future 2020/21 (Geleceğin Nakliye ve Depolama Merkezleri 2020/21)” yayınında, verilerin 79 ülke/bölge için beş kategori altında toplandığı belirtilmektedir: ekonomik potansiyel, iş dostu olma, maliyet etkinliği, insan sermayesi ve yaşam tarzı, bağlantılılık. 'Maliyet etkinliğini' ölçmek için, inşaat izinlerinin maliyeti, yakıt fiyatları, elektrik fiyatları ve diğerlerinin yanı sıra vergi oranları gibi bir dizi veri incelenmektedir.

Bahreyn, KİK ülkelerine rahat ulaşılabilir bir konumdadır. 25 km'lik bir köprü ile Suudi Arabistan'a bağlanmaktadır (Kral Fahd Köprüsü-Causeway). Bahreyn havaalanı bölgesel bir temas noktası olarak işlev görmektedir. Yılda yaklaşık 4,4 milyon yolcu Bahreyn havaalanına gelmekteydi. Bahreyn'in havaalanı için yaptığı en büyük yatırım olan Havalimanı Modernizasyon Projesi 28 Ocak 2021 tarihinde tamamlanmış ve hizmete girmiştir. Havalimanını çok büyüten, çok şık ve modern bir görüntüye kavuşturan 1,1 milyar dolar tutarındaki projeyi Arabtec-TAV konsorsiyumu gerçekleştirmiştir. Modernizasyonla havalimanı yıllık 14 milyon yolcu ve 130,000 uçuş kapasitesine ulaşmıştır. Kargo kapasitesi ise 1 yıllık milyon metrik tona çıkmıştır.

Bütün bu avantajları sebebiyle Körfez ülkelerine dağıtım yapan pek çok firma Bahreyn'i üs olarak tercih etmektedir. Ülkedeki mobilya toptancılarının listeleri Ticaret Müşavirliğimizden alınabilir.

3.8 Sektörel Pazara Girişte Önemli Etkinlikler

Bahreyn'de Türk mobilya ürünleri beğenilmektedir. Mobilya Bahreyn'e en çok ihraç ettiğimiz ürünler arasında ilk sıralarda yer almakta ve her sene ihracatı artmaktadır.

Bahreyn'de ticari ilişkilerde yüzyüze görüşmeler önemlidir. Bahreyn'liler iyi eğitilmiş, nazik ve Türkiye'yi seven insanlardır. Firmalarımızın fuarlara ve heyetlere katılmaları önerilmektedir. Genellikle uzaktan e-posta ile gönderilen tekliflerle firmalar pek ilgilenmemektedir. Bahreyn'deki fuarların listesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

<http://www.btea.bh/event-listing>

<https://10times.com/bahrain/tradeshows>

Ticaret Bakanlığınca, 2019 yılında Bahreyn'de düzenlenen 5 fuar Bireysel Katılımı Desteklenen Fuarlar listesine alınmıştı. 2020 yılında bireysel katılımı desteklenecek fuarların da olması planlanmaktaydı; ancak korona virüs salgını sebebiyle Bahreyn'deki fuarlar 2020 yılında ve 2021 yılı ilk üç çeyreği için iptal edilmiştir. 2019 yılında Bireysel Katılımı Desteklenen Fuarlar listesinde mobilya alanında bir fuar yoktu. Ancak Bahreyn'de bu alanda düzenlenecek fuarlara firmalarımız katılma taleplerini bağlı oldukları İhracatçı Birlikleri aracılığıyla Ticaret Bakanlığımıza iletebilir ve ilgilendikleri fuarın Bireysel Katılımı Desteklenen Fuarlar listesine alınması önerebilir. Ticaret Bakanlığımız bu önerileri çok büyük ölçüde kabul etmektedir.

Mobilya ve iç dekorasyon alanında “Interiors Expo” ülkenin büyük ve önemli fuarları arasındadır. Kasım 2021'de yapılması planlanmaktaydı ancak korona salgınının bitmemesi sebebiyle Mart 2022'de gerçekleştirilmiştir.

<https://interiorsexpo.net/>

Firmalarımız ayrıca Körfez Bölgesi'ndeki başka ülkelerdeki mobilya fuarlarına da katılabilir ve Bahreyn'deki ve diğer Körfez ülkelerindeki ithalatçıları standlarına davet edebilir.

Son yıllarda iş insanı kuruluşlarımızın organizasyonu ve Ticaret Müşavirliğimizin katkılarıyla çeşitli ticaret heyetleri düzenlenmiştir. Korona salgını öncesinde Türkiye İhracatçıları Meclisi organizasyonu ile 2-5 Kasım 2019 tarihleri arasında Türkiye'den Bahreyn'e genel kapsamlı bir ticaret heyeti düzenlenmiştir.

Korona salgını döneminde fiziki ticaret heyetleri yapılamaz hale gelince sanal heyetlere ağırlık verilmiştir. 24 Haziran 2020'de DEİK Türkiye-Bahreyn İş Konseyi organizasyonu, DEİK Türkiye Bahreyn İş Konseyi-Bahreyn Sanayi ve Ticaret Odası Sanal Heyeti ve beraberinde iş görüşmeleri düzenlenmiştir.

16 Mart 2021 tarihinde DEİK / Ortadoğu ve Körfez İş Konseyleri ve Bahreyn İşadamları Derneği (BBMA) tarafından "Türkiye-Bahreyn İş Görüşmeleri Serisi 2021/1. Toplantısı-Gıda ve Sağlık Buluşması" gerçekleştirilmiştir. DEİK ve BBMA bundan sonraki sanal heyetlere diğer sektörlerle devam etmeye karar vermiştir. Söz konusu sanal heyetlere dahil edilmesi planan sektörler arasında mobilya sektörü de yer almaktadır.

Korona salgınının kontrol altına alınmasıyla fiziki heyetlere tekrar başlanmıştır. 7-14 Ekim 2021 tarihleri arasında Bahreyn İş Adamları Derneği (Bahrain Businessmen's Association-BBMA) üyeleri ve diğer Bahreyn firmalarından oluşan bir heyet, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın davetiyle Samsun, Amasya, Çorum illerimizi ve sonrasında DEİK'in davetiyle İstanbul'u ziyaret etmiş; iş görüşmeleri yapmıştır. Görüşmeler çok olumlu geçmiştir. BBMA heyet ziyaretini 4 ayrı günde her biri en az 3-4 büyük gazetede olmak üzere haber yapmış; ülkemizin tanıtımına da çok önemli katkıları olmuştur.

Bahreyn İş Adamları Derneği, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı ve Fırat Kalkınma Ajansı'nın organizasyonu, 7 Aralık 2021 tarihinde bir sanal ticaret heyeti organize edilmiştir. Söz konusu heyet bir anlamda daha önce Bahreyn İş Adamları Derneği'nin bu bölgelerimizi ziyaret ettiği ticaret heyetlerimizin bir devamı ve takibi niteliğinde olmuş, ilişkileri pekiştirmek yönünde fayda sağlamıştır. Heyete Bahreyn'den tamamına yakını Bahreyn'in büyük ve önemli firmaları olmak üzere 11 firma katılım sağlamış; Türkiye tarafında yaklaşık 50 firmamız ile ikili görüşmeler yapmıştır.

31 Mart 2022 tarihinde Türkiye-Bahreyn Karma Ekonomik Komisyon toplantıları gerçekleştirilmiştir. Toplantılar çok olumlu ve verimli geçmiştir. Karma Ekonomik Komisyon ticaretten turizme, sağlığa, müteahhitlik hizmetlerine, eğitime kadar pek çok konuda iş birliği için önemli bir çerçeve oluşturmaktadır. Toplantılar sırasında DEİK Türkiye Bahreyn İş Konseyi'nin ve Bahreyn tarafından da Bahreyn Ticaret ve Sanayi Odası ile Bahreyn Ekonomik Kalkınma Kurulu'nun (Economic Development Board) katılımıyla Türk ve Bahreyn'li iş insanları arasında yuvarlak masa toplantıları gerçekleştirilmiştir. Toplantının iki ülke iş insanları arasındaki iş birliğinin geliştirmesi açısından olumlu sonuçlar vereceği düşünülmektedir.

Firmalarımızın yapılan ticaret organizasyonları takip etmesi ve kendilerine uygun olanlara katılması faydalı olacaktır.

Firmalarımızın ayrıca Ticaret Bakanlığımızın Dış Talepler Bülteni'ni takip etmesi tavsiye olunur. Ticaret Müşavirlerimiz/Ataşelerimiz kendilerine gelen Türkiye'den mal alım taleplerini bu bültende duyurmaktadırlar:

<https://distalep.ticaret.gov.tr/>

3.9 Ülke Pazarına Girişte Dikkat Edilmesi Gerekenler

Bahreynliler, satın alma gücü ve tüketim eğilimi yüksek bir toplumdur. Mobilya da talebin güçlü olduğu sektörlerdendir. Bahreyn'in kendi mobilya üretimi oldukça düşüktür ve talep büyük ölçüde ithalat ile karşılanmaktadır. Ülkede yabancı işçiler kaynaklı orta kalite/ucuz mobilya talebi de olduğundan piyasada her segmentten mobilyayı görmek mümkündür. Bahreyn piyasasına girmek isteyen firmalarımız öncelikle hangi segmente, hangi gelir grubuna hitap etmek istediklerine karar vermeli ve söz konusu segmentte rakiplerinin durumunu incelemelidir.

Bahreyn dış ticaret rejimi liberal, gümrüklerde sorun yaşanmayan, bürokrasisi fazla olmayan bir ülkedir. Türk ürünlerine karşı herhangi bir ayrımcılık yapılmamaktadır. Gümrük tarifeleri düşüktür. Bu özellikleriyle Bahreyn Türk firmaları için Körfez Bölgesine girmekte de önemli bir ilk adım olabilir. Diğer Körfez ülkeleri ile gümrük birliği içinde olması, merkezi konumu, lojistik imkanları sebebiyle, Bahreyn'i üs olarak seçip diğer Körfez ülkelerine de dağıtım yapmak mümkündür. 6 Körfez ülkesinin (Bahreyn, Kuveyt, Katar, Umman, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan) toplam nüfusu 58 milyon kişiyi, toplam GSYH'sı 1,6 trilyon doları, toplam ithalatı 519 milyar doları bulmaktadır. Türkiye'nin bu Bölge'ye ihracatı potansiyelinin çok altındadır.

Bahreyn'liler yüz yüze görüşmelere önem vermektedir. Sadece e-posta ile gönderilen tekliflerle pek ilgilenmemektedirler. Fuarlara ve ticaret heyetlerine katılım faydalı olacaktır.

4. DEĞERLENDİRME

Bahreyn Körfez Bölgesi'nin en küçük ülkesidir. Ancak satın alma gücü yüksek nüfusuyla ve iş yapma kolaylığıyla pek çok açıdan cazip bir pazardır. Halihazırda pek çok üründe, bu arada mobilyada da iyi bir Türk malı imajının olması piyasaya yeni girecek firmalarımız için önemli bir avantajdır. Mobilya Türkiye'nin Bahreyn'e en çok ihraç ettiği ürünler arasındadır ve ihracatını her geçen yıl artırmaktadır. Bahreyn mobilya piyasasındaki pek çok mobilya alt grubunda Türkiye piyasadaki en büyük ilk 5, hatta ilk 3 tedarikçi ülke içinde yer almaktadır.

Buna rağmen hala Bahreyn'e mobilya sektörü ihracatımız potansiyelinin çok altındadır. 2021 yılı itibarıyla Bahreyn'e mobilya ürünleri ihracatımız 12 milyon dolar değerinde olup, bu rakam ülkenin toplam 121,6 milyon dolar mobilya ithalatı içinde %10,8 pazar payına denk gelmektedir. Bahreyn Türk iş insanları arasında hala çok bilinmeyen, keşfedilmemiş bir ülkedir. Firmalarımıza özellikle Ticaret Bakanlığı desteğiyle İhracatçı Birlikleri, Kalkınma Ajansları, DEİK, tarafından düzenlenen fiziki ve sanal heyetleri takip etmeleri ve uygun olanlarına katılmaları; girmek istedikleri her pazarda öncelikle Ticaret Müşavirliklerimize başvurarak bilgi almaları, raporları okumaları tavsiye edilmektedir.